

## Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady dňa 28. 8. 2024

**Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.**

**Podnet na preverenie č.: 0171/SO/2024**

**Programová služba: RTVS 24**

**Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska/Slovenská televízia a rozhlas**

**Číslo autorizácie vysielania: AT/24**

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

### **Návrh uznesenia:**

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 2 zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. 0171/SO/2024 smerujúci voči vysielaniu programovej služby RTVS 24 vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 16 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

### **Úloha:**

Kancelária Rady informuje podávateľa podnetu na preverenie o výsledku preverenia podnetu.

**T: 9. 9. 2024**

**Z: PgO**

## Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 28. 8. 2024

Podnet na preverenie č. 0171/SO/2024 zaevidovaný dňa 30. 5. 2024

Podávateľ: fyzická osoba

Predmet podnetu: *Komentáre dňa*

Deň a čas vysielania: 22. 5. 2024 o cca 20:20 hod.

Programová služba: RTVS 24

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska/Slovenská televízia a rozhlas

Číslo autorizácie: AT/24

Dátum: 21. 8. 2024

## **OBSAH PODNETU:**

„Exemplárny príklad nevyváženej diskusie – dvaja kritici návrhu zákona a moderátorka v téme zaujatá. Dozvieme sa, že všetko je dostatočné, jasne určené v zásade netreba žiadne zmeny. Predkladateľ nerozumie tomu, čo predkladá. Moderátorka si necháva vysvetľovať výroky predkladateľa, aby bolo všetkým jasné, že zákon o RTVS nie je potrebný. V ten istý deň na TA3 u Bielika diskutovali Farkašovský a Jaurová, každý s opačným pohľadom na vec. Takto si predstavujem vyváženú diskusiu. Ak na RTVS komentujú niečo ľudia s jednostranným pohľadom na vec o verejnoprávnom a vyváženosti nemôže byť ani reč. A ešte malá poznámka k vyváženosti ako takej. Ak v relácii odznie 95% jedného pohľadu na vec a 5% nejaké sprostredkované názory druhej strany, často vytrhnuté z kontextu a Vaša rada to zhodnotí ako, že nedošlo k porušeniu mediálneho zákona, mám nutkanie Vaše rozhodnutia nechať preveriť súdom.

Z mojich osobných skúseností, ako rada hodnotí podnety, môžem konštatovať, že práve vnímanie pomeru rôznych názorov, je zásadný problém. Skúsím Vám preto poskytnúť pomôcku. Ak budete hodnotiť vyváženosť názorov, pluralitu a pod., používajte odporúčaný pomer 50:50. Samozrejme odchýlky od ideálneho stavu sú prípustné. Ak moju pomôcku hodíte do koša, pretože by ste sa museli podpísať pod rozhodnutia, s ktorými sa osobne neviete stotožniť, dám Vám ešte jeden návrh, nápad. Použite pri rozhodovaní o podnetoch umelú inteligenciu. Myslím, že v dnešnej dobe bude jediná schopná bez zaujatosti a predsudkov posúdiť tak jednoduchú vec, ako je vyváženosť a pluralita. Žiadam Vás preto o preverenie, či nedošlo k porušeniu zákona č. 264/2022 Zákon o mediálnych službách, §25, písmeno a) a b). resp. zákona 523/2010 Z.z. Zákon o rozhlase a televízii Slovenska, konkrétne § 3 bod 3, písmeno b) a písmeno d).“

## **PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:**

**Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“):**

### **§ 8 Komunikáty**

(4) „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“

### **§ 16 Obsahová služba a sloboda príjmu**

(1) „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

### **§ 25 Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám**

„Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,
- b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

## **ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:**

Podávateľ podnetu sa sťažoval, že odvysielaný program bol nevyvážený a moderátorka bola zaujatá. V programe problém nového zákona o RTVS komentovali ľudia s jednostranným pohľadom na vec.

Monitorovaním televíznej programovej služby RTVS 24 bolo zistené, že dňa 22. 5. 2024 o cca 20:20 hod. bol odvysielaný program *Komentáre dňa*, ktorý obsahoval podávateľom namietaný príspevok RTVS je bližšie k zrušeniu.

Monitorovaním programu *Komentáre dňa* bolo zistené, že obsahoval zostrih vyjadrení politikov a rozhovor s hosťami na tému zmeny zákona o RTVS a zostrih vyjadrení novinárov a rozhovor s novinárkou na tému odovzdávania novinárskych cien. Sme toho názoru, že vzhľadom na to, že program bol tematicky spätý so spravodajstvom, a obsahoval komentáre hostí programu k správam a udalostiam (t. j. k téme zmeny zákona o RTVS a k téme udeľovania novinárskych cien), resp. analýzy vývoja, program napĺňal znaky aktuálnej publicistiky podľa **§ 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.**

Vzhľadom na charakter programu a podávateľove výhrady budeme podnet vyhodnocovať z hľadiska možného porušenia povinnosti ustanovenej v **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**: „*Vysielať, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný ...*

*b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Na začiatku príspevku moderátorka uviedla divákov do problematiky zmeny fungovania RTVS na základe návrhu zmeny zákona o RTVS. Potom nasledovali názory politikov (M. Šimkovičová /SNS/, D. Kleinert /PS/, M. Kolíková /SaS/, R. Malatinec /Hlas-SD/) z rôznych politických strán na tému Po nich moderátorka predstavila hostí programu (M. Kollár, A. Zmeček).

M. Kollár sa najprv vyjadril k aktuálnej debate o zmene zákona o RTVS v parlamente aj v súvislosti s atentátom na premiéra R. Fica. Podľa Kollára to nebol dôvod na obmedzovanie rozpravy v parlamente.

A. Zmeček pochválil posledné zmeny, ktorými návrh zákona prešiel, ale podľa neho sa na princípe diskusie o tomto zákone veľa nemení. Ďalej hovoril o etickej komisii, ktorá by mala vzniknúť ako poradný orgán novej inštitúcie, ale zatiaľ sa nedá povedať, ako bude táto etická komisia pracovať, aké bude jej zloženie a jej vplyv na exekutívu inštitúcie.

M. Kollár uviedol, že vidí problém etickej rady v tom, že bude nejakým spôsobom závislá od aktuálnej politickej moci, bude tam aj jej finančná závislosť, a vzhľadom na jej právomoci bude môcť vytvárať tlak na zamestnancov inštitúcie.

Moderátorka citovala názor K. Farkašovského (SNS), že etická komisia bude v konečnom dôsledku posudzovať a nastavovať štandardy pre redaktorov.

A. Zmeček uviedol, že si nevie predstaviť, že by etická komisia bola nad zákonom, správanie novinára je dobre upravené v existujúcej legislatíve a aj v novej legislatíve EÚ. O tom, čo je pluralita a čo je teda náležité a nenáležité, dobré alebo zlé je potrebné v spoločnosti diskutovať. Veľa európskej legislatívy je postavené na samoregulácii, veľa vecí v čase nových médií sa nedá dosiahnuť prísnou reguláciou. Podľa M. Kollára je práca novinára upravená zákonom a potom aj etickým kódexom RTVS s právomocou vedenia problém riešiť. Za dobu platnosti etického kódexu M. Kollár nezaznamenal také zásadné vybočenie redaktorov alebo zamestnancov RTVS, ktoré by sa stalo predmetom nejakej širšej spoločenskej diskusie. Podľa M. Kollára tí, ktorí predkladajú uvedený zákon, nerozumejú rozdielu medzi štátnym médiom a médiom verejnej služby. Takýto návrh zákona podľa neho nikdy nevznikal bez dlhej, odbornej a celospoločenskej diskusie.

Moderátorka ďalej vyjadrila názor ministerky, že verejnoprávne médiá sa zvýšenou pluralitou odlišia od komerčných aj iných médií hlavného prúdu. M. Kollár na to povedal, že dôvodová správa k zákonu je znôška nič nehovoriacich floskúl a účelového zdôvodňovania nutnosti predložiť nový zákon. Podľa neho tomu možno rozumie iba pani ministerka alebo predkladatelia, ale nerozumie tomu väčšina mediálnych expertov. Pokiaľ by RTVS vo svojom vysielaní porušovala princípy, ktoré má napísané v zákone, nepochybne by ich riešila nielen Rada RTVS, ale aj regulačný orgán. Podľa neho žiadne z konštatovaní, ktorými predkladatelia zdôvodňujú potrebu nového zákona, nie je podložené faktami, a z hľadiska úloh, poslania, obsahu vysielenia je návrh zákona od slova do slova odpísaný od toho súčasného.

Moderátorka ďalej znovu citovala názor K. Farkašovského (SNS), ktorý vyhlásil, že RTVS bola v rokoch 2020 až 2023 servilná voči vtedajšej vláde a vysiela covidovú propagandu, nepripúšťa iný názor a nie

je v stave sebareflexie. A. Zmeček na to povedal, že bol v tom období členom regulačného orgánu a správanie sa RTVS v čase koronakrízy bolo korektné a v súlade so zákonom. Podľa neho je RTVS podfinancovaná a robila čo mohla. Verejnoprávna televízia nie je určená na to, aby reflektovala názory politikov, zriaďuje si ju národ, aby bola od politiky nezávislá, aby vysielanie mohlo byť pluralitné a nereprezentovalo len jeden politický názor.

Moderátorka sa ďalej opýtala na to, či by vo vysielaní mali mať priestor aj informácie, ktoré možno vieme zosmiešniť, prípadne vyvrátiť podloženými faktami, ktoré sú jasne overené. M. Kollár na to povedal, že si treba pozrieť programovú štruktúru. Nemá sa otvoriť priestor pre názory, napríklad, že Zem je plochá, to je absolútne za čiarou. Podľa neho to neprinesie spoločenskú dohodu, ale naopak, rozbije to aj zvyšky súdržnosti spoločnosti. Podľa M. Kollára sa ľudia v prípade vážnej udalosti, ako napr. atentát na premiéra, v drvivej väčšine utiekajú k informáciám z médií, ktoré vysielajú zo zákona, na základe licencie, s nejakou redakčnou politikou, s editormi.

A. Zmeček ďalej hovoril o financovaní RTVS. Nový zákon nerieši to, aby nebolo možné priamo politicky financovaním ovplyvňovať to, čo sa v médiách verejnej služby deje.

Podľa M. Kollára politici ani v minulosti nenastavili financovanie adekvátne tomu, čo od verejnoprávneho média chceli. M. Kollár zažil spájanie rozhlasu a televízie v roku 2011 a bol to zložitý proces. Pokiaľ je v dnešnom návrhu zákona je napísané, že nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, tak to podľa neho mohol napísať iba niekto, kto v živote nikdy nič neriadil a nevie, koľko rôznych administratívnych, právnych, ekonomických procesov je s tým spojených.

Hostiami programu boli odborníci, venujúci sa problematike médií. M. Kollár je bývalý novinár, aktivista, analytik, predseda Rady STV aj RTVS, výkonný riaditeľ Inštitútu pre verejné otázky a generálny riaditeľ agentúry SITA.<sup>1</sup> A. Zmeček je prezidentom Mediálneho inštitútu, predtým pôsobil aj ako člen Rady pre vysielanie a retransmisiu, pracoval ako tajomník Rady Slovenského rozhlasu, programový riaditeľ Centra nezávislej žurnalistiky, poradca riaditeľa pre stratégiu v Slovenskej televízii, generálny riaditeľ sekcie umenia na Ministerstve kultúry SR<sup>2</sup>.

Dramaturgia programu, výber tém, skladba hostí programov ako aj výber moderátora spadajú plne do kompetencie vysielateľa a vedenia redakčného tímu v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z., podľa ktorého vysielateľ vysiela programy slobodne a nezávisle. Rada v rámci svojej rozhodovacej praxe rešpektuje danú kompetenciu vysielateľa a do výberu hostí relácie a moderátora nezasahuje. Kompetenciou Rady v medziach zákona č. 264/2022 Z. z. a samotného ustanovenia § 25 písm. b) nie je hodnotiť výber, erudovanosť a kvalitu práce moderátora programu, ak táto neovplyvnila objektivitu a nestrannosť programu.

Za hlavné kritériá objektivitu sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

Podľa nášho názoru v rozhovore s hostiami zaznievali vecné informácie o zmene zákona o RTVS. Moderátorka moderovala program nezaujato, kládla vecné otázky týkajúce sa témy. Otázky moderátorky považujeme za relevantné k téme príspevku. V úvode programu odzneli názory predkladateľa návrhu, ministerky M. Šimkovičovej zo strany SNS a politika koalície strany R. Malatinca (Hlas-SD). Zároveň odzneli aj hlasy opozičných politikov D. Kleinert (PS) a M. Kolíkovej (SaS). Moderátorka počas diskusie citovala aj vyjadrenia poslanca K. Farkašovského (SNS).

Hostia programu boli podľa nášho názoru vzhľadom na tému diskusie svojím profesijným zameraním relevantní, nakoľko išlo v oboch prípadoch o mediálnych odborníkov s praktickými skúsenosťami v oblasti verejnoprávneho média. Netreba síce opomenúť, že M. Kollár bol aktívnym politikom a poslancom (v r. 2019 – 2021 za politickú stranu Za ľudí a v r. 2021 – 2023 za politickú stranu

<sup>1</sup> [https://sk.wikipedia.org/wiki/Miroslav\\_Koll%C3%A1r](https://sk.wikipedia.org/wiki/Miroslav_Koll%C3%A1r)

<sup>2</sup> <http://www.mi.sk/>, <https://rpms.sk/zlozenie-rady/ing-andrej-zmecek>

Demokrati. 15. 11. 2023 oznámil, že ukončuje členstvo v strane a aj v aktívnej politike.), domnievame sa však, že jeho vyjadrenia v programe mali výhradne odborný charakter, ktorý sa týkal výlučne témy, a nesúviseli s jeho politickou minulosťou.

Pri predmetnom prípade je tiež potrebné zohľadniť jeho špecifický kontext. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 3 Sžo/33/2013 uviedol: „*Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.*“

Treba preto zohľadniť aj skutočnosť, že vyváženosť neznamená v každom prípade „mechanickú“ vyváženosť, pri ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia oboch výrazne polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore so všeobecne uznávanými hodnotami. Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a opačným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. Brian McNair: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 72-73; Anna Remišová: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210). Pre porovnanie možno uviesť aj štandardy britského mediálneho regulátora Ofcom (Vysielací kódex Ofcomu), v zmysle ktorých „*náležitá nestrannosť*“, ktorá musí byť dodržaná v programoch aktuálnej politickej publicistiky, „*neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.*“ Britský regulátor vo svojom usmernení uvádza, že prístup k „*náležitej nestrannosti*“ sa môže líšiť v závislosti od povahy témy, typu programu a kanálu, pravdepodobného očakávania divákov atď.<sup>3</sup>

Na danú tému programu prezentovali hostia programu svoje vlastné názory. Nezaznamenali sme neobjektívne strávenie zo strany moderátorky k prezentovaným informáciám a témam. Spôsob vedenia diskusie moderátorkou bol podľa nášho názoru korektný a nestranný. Diskusia mala jasný dramaturgický plán a dopredu danú tému, ktorej sa moderátorka a pozvaní hostia držali.

Vzhľadom na vyššie uvedené konštatujeme, že sme v rámci monitorovaného programu nezaznamenali také nedostatky, na základe ktorých by vzniklo podozrenie z možného porušenia povinností vysielateľa ustanovených **§ 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.** a týkajúcich sa zabezpečenia objektívnosti a nestrannosti programov aktuálnej publicistiky.

\* \* \*

Podnet sa týkal aj možného porušenia zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízií Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 532/2010 Z. z.“), ktorý bol zrušený zákonom č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízií a rozhlase a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon č. 157/2024 Z. z.“) nadobudnutím účinnosti dňa 1. 7. 2024. V tejto súvislosti uvádzame, že Rada nebola orgánom príslušným na výkon dohľadu nad dodržiavaním povinností vyplývajúcich zo zákona č. 532/2010 Z. z., rovnako ako nie je takýmto orgánom ani vo vzťahu k zákonu č. 157/2024 Z. z.

\* \* \*

<sup>3</sup> Pozri 5. časť Vysielacieho kódexu Ofcomu („Náležitá nestrannosť a náležitá presnosť“) dostupná na <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>

## ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že v monitorovanom vysielaní televíznej programovej služby RTVS 24 v programe *Komentáre dňa*, odvysielanom dňa 22. 5. 2024 v čase o cca 20:20 hod. **nedošlo** v súvislosti s príspevkom *RTVS je bližšie k zrušeniu* k porušeniu § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

**Prepis/popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. 0171/SO/2024)**

**Monitorované vysielanie:** *Komentáre dňa*

**Deň vysielania:** 22. 5. 2024

**Čas vysielania:** cca 20:20 hod.

**Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.**

**časový kód záznamu o cca:**

20:20 – Program *Bez komentára*.

20:20 – Začiatok programu *Komentáre dňa*. Na obrazovke sa objavilo grafické zobrazenie tém programu.

**Moderátorka:** *RTVS je bližšie k zrušeniu, poslanci posunuli na ďalšie rokovanie zákon o Slovenskej televízii a rozhlase, odborná porota rozdala novinárske ceny, audiovizuálnej investigatívnej žurnalistike vládli Reportéri RTVS. 3 európske štáty uznali Palestínu ako samostatný štát, Izrael tento krok odsúdil.*

20:20:48 – Príspevok *RTVS je bližšie k zrušeniu*. Záber na moderátorku v štúdiu.

**Moderátorka:** *Sledujete Komentáre dňa, vitajte. RTVS je bližšie k zrušeniu, poslanci posunuli zákon o novom verejnoprávnom médiu do 2. čítania.*

Záber na tabuľu s výsledkom hlasovania, neskôr zábery z RTVS. V dolnej časti obrazovky sa zobrazil text „RTVS je bližšie k zrušeniu“.

**Moderátorka:** *Zmeny by mali v praxi zrušiť súčasnú RTVS a vznikne nová inštitúcia, vo funkcii tak predčasne skončí aj šéf telerozhlasu Ľuboš Machaj. Zmenia sa pravidlá voľby riaditeľa, voliť ho má 9-členná rada, ktorej 4 členov navrhne rezort kultúry a zvyšných zvolí parlament, kde má koalícia väčšinu. Etická komisia bude dozerat' na obsah a program vysielania. Časť opozície sa ešte o zmeny v zákone pokúsi. Koalícia taktiež nevylučuje prípadné úpravy. Poslanci budú o zákone rokovať opäť v júni.*

Záber na ministerku kultúry.

**M. Šimkovičová (SNS), ministerka kultúry SR:** *Zvýšenou pluralitou v tvorbe názoroch tvorcov v oboch verejnoprávnych inštitúciách sa vecne aj obsahovo odlišia od iných komerčných médií hlavného prúdu.*

Záber na poslankyňu.

**D. Kleinert (PS), poslankyňa NR SR:** *Politická kontrola a zásahy do obsahu verejnoprávnych médií budú viesť k pochybnostiam o ich objektivite a nezávislosti, čo bude mať za následok zvýšenie skepsy medzi občanmi.*

Záber na poslankyňu.

**M. Kolíková (SaS), exministerka spravodlivosti SR, poslankyňa NR SR:** *I keď je pravdou, že s ohľadom na celý priebeh rokovania aj k tomuto návrhu aj k pripomienkam, ktoré sme predniesli nakoniec už v rámci riadneho legislatívneho procesu, tak nevidíme z toho žiadny úžitok, ale určite sme pripravení prísť s nejakým návrhom.*

**R. Malatinec (Hlas-SD), člen výboru NR SR pre kultúru a médiá:** *Naša politická strana Hlas – Sociálna demokracia určite ešte prinesie niektoré návrhy, čo sa týka tohto zákona, nechcem ich konkretizovať, ešte predsa budeme mať čas do tej júnovej schôdze.*

Záber na moderátorku, hosťa v štúdiu a neskôr aj hosťa pripojeného elektronicky.

**Moderátorka:** *A v štúdiu už vítam exposlanca, bývalého predsedu Rady Slovenskej televízie Miroslava Kollára, dobrý večer.*

**M. Kollár, bývalý predseda Rady RTVS:** *Dobrý večer, ďakujem za pozvanie.*

**Moderátorka:** *A v spojení je s nami aj expert v oblasti kultúry Andrej Zmeček z Mediálneho inštitútu, aj vám dobrý večer.*

**A. Zmeček, expert v oblasti kultúry, Mediálny inštitút:** *Dobrý večer prajem.*



**Moderátorka:** Pán Kollár, je za nami 1. čítanie k novému zákonu o Slovenskej televízii a rozhlase. Ako ste vnímali tú debatu v parlamente, ktorú ovplyvnila aj tá nešťastná udalosť a teda atentát na premiéra Roberta Fica.

**M. Kollár:** Tak minimálne z hľadiska atmosféry tá dnešná časť tej debaty bola taká, že neštandardná na, na slovenský parlament, v zmysle teda emócií a v zmysle obsahu, je veľmi ťažko v tejto chvíli nejakým spôsobom, že konštruktívne pristúpiť k tomu návrhu zákona, pretože, a ja rozumiem aj spoločenskej situácii, v ktorej sa dnes nachádzame, ale nemyslím si, že to je dôvod na to, aby sme si nehovorili veci na rovinu, tak ako sú, a jednoducho na rovinu si treba povedať, že tento návrh zákona, ktorý končí po 13 rokoch existenciu Rozhlasu a televízie Slovenska a zakladá nejakú novú inštitúciu, je absolútne zbytočný. Nerieši v podstate žiadny z problémov, ktorý RTVS riešiť potrebuje a na to, čo si, čo si navrhovatelia z ministerstva kultúry snažia vyriešiť, to mohli pokojne vyriešiť aj novelou súčasného zákona.

**Moderátorka:** K tým detailom sa samozrejme dostaneme. Ja ešte zostanem pri tej rozprave, lebo koalícia vlastne skrátila čas na vyjadrenie politikov v rámci rozpravy, je to možno neštandardný krok. Vy ste sedeli niekoľko rokov v Národnej rade, je to vhodné pri tak dôležitom zákone, ako je zrušenie a vytvorenie novej verejnoprávnej inštitúcie? Koalícia to argumentovala aj, aj tým, že nechcú, aby opozícia jednoducho naťahovala ten čas, robila obštrukcie, a ten priestor na zmeny bude práve v tom 2. čítaní, ktoré nás čaká v júni.

**M. Kollár:** Neberiem túto argumentáciu, opakujem, rozumiem tej situácii, rozumiem tej tragédii, ktorá sa stala po atentáte na pána premiéra, ale to nie je dôvod na to, aby sa obmedzovali demokratické inštitúty, aby sa obmedzoval priestor na diskusiu v parlamente. Jednoducho, opozícia tak, ako v tomto volebnom období, tak ako v minulom, jednoducho, má právo diskutovať, má právo využívať aj parlamentnú obštrukciu, ak je presvedčená, že tie návrhy či zákonov či personálne nie sú správne, čiže nechcem teraz hovoriť, že to vnímam ako jeden z prvých signálov akým spôsobom budú nasledovať tie ďalšie opatrenia na zníženie ako napätia spoločnosti. Zníženie spoloč, napätie, napätie v spoločnosti neznižuje tým, že, že jednoducho budete obmedzovať diskusiu, naopak, tým ho len budete ďalej, ďalej stupňovať, čiže nie, nepovažujem to za správny krok. Argument, že veď sa bude dať rozprávať pri 2., 3. čítaní je účelový, takisto mala mať, či opoziční alebo koalíční poslanci, napokon aj kolega, poslanec z vládnej koalície z Hlasu ich povedal, že budú mať nejaké návrhy, takže toto obmedzenie priestoru považujem za zlé a nebezpečné rozhodnutie.

**Moderátorka:** Pán Zmeček, ten zákon po kritike prešiel aj istými zmenami. Bolo to práve po tom pripomienkovom konaní, napríklad nevznikne programová rada STVR a generálneho riaditeľa nebude môcť nová rada odvolať bez udania dôvodu. Do akej miery sú tieto zmeny kľúčové?

**A. Zmeček:** Určite nie sú negatívne, sú skôr pozitívne, ale kľúčové akoby nie sú, pretože samotný ten návrh zákona aj ten spôsob, akým je diskutovaný, akým bol pripravovaný, jednoducho nie je náležitý. Áno, to, že riaditeľa nebude možné tak jednoducho odvolať je dobré, a to, že programová rada nevznikne, je tiež dobré. Otázne je, že či tá etická rada, ktorá by vzniknúť mala, nie je tiež škodlivá, rovnako škodlivá, ako by bola tá programová rada, akurát v nejakom inom trošku hierarchickom postavení a možno trošku v inom procedurálnom postavení. To znamená, tie zmeny asi nie sú k horšiemu, sú skôr k lepšiemu, ale na celom tom princípe diskusie o tom zákone, jeho príprave aj o tom, ako sa on teraz diskutuje na pôde Národnej rady Slovenskej republiky, to až tak veľa nemení.

**Moderátorka:** Už keď ste spomenuli tú etickú komisiu, tak má byť 9-členná, zložená z členov, ktorých navrhnú mimovládne organizácie, ako napríklad Matica slovenská či Slovenský olympijský výbor. Táto etická komisia má byť len poradným orgánom novej verejnoprávnej inštitúcie. Dá sa na to spoľahnúť, je to značné z toho návrhu zákona, že bude iba poradným orgánom?

**A. Zmeček:** Nie, neviem si to ani predstaviť, ono aj s tou etikou a étosom ako tak je to trošku zložitejšie, jednoducho, etika naozaj nie je nejaké sledovanie, dodržiavanie napísaných alebo polonapísaných pravidiel. Je to tak, že tieto etické komisie, aj z histórie si to dobre pamätáme, slúžili väčšinou na akési morálne oprávnenie akýchsi represívnych zásahov v poli, kde sa za normálnych okolností pohybujú aktéri voľne alebo s nejakými tolerovanými zákonom určenými hranicami, a potom nejakými nepísanými hranicami určenými všeobecne, všeobecne chápaným nejakým étosom celej spoločnosti. Samozrejme, tento, tento detail, ktorý ste spomenuli vy, je, je vlastne v tom zákone, alebo v celom tom postupe na viacerých miestach. Nedá sa teraz samozrejme namietat, keďže nevieme, akí členovia tam

*budú, akým spôsobom budú nájdení, koho budú zastupovať, áno, je tam nejaký náznak, a našli by sme možno aj v európskom kontexte také situácie, kde verejnoprávne médiá majú niečo ako zástupcov signifikantných skupín obyvateľstva, alebo názorových skupín obyvateľstva, ale určite to nie sú etické rady alebo etické komisie, a určite je veľmi delikátnou záležitosťou, akým spôsobom odporúčania alebo názory reprezentantov tej etickej komisie budú potom zohľadňované pri nejakom exekutívnom konaní.*

**Moderátorka:** *Pán Kollár, ja možno len ešte doplním tú otázku, lebo tá spoločnosť je dneska do značnej miery naozaj rozdelená, tie názory sú v spoločnosti rôzne, takže potrebuje vôbec verejnoprávna televízia nejakú komisiu, ktorá by teda rozhodovala o tom, čo je etické a čo nie?*

**M. Kollár:** *Ako povedal kolega, kolega Zmeček, sú verejnoprávne televízie alebo verejnoprávne médiá, kde existuje nejaký typ orgánu, ktorý je obsadzovaný zo zástupcov občianskej spoločnosti, publika, ORF má radu publika, ktorá je široko obsadzovaná aj zástupcami občianskej spoločnosti. Problémom tejto konkrétnej etickej rady je, že keď si pozriete zoznam tých organizácií, tak väčšina z nich je nejakým spôsobom závislá od aktuálnej politickej moci a je jedno akým spo, kto vládne, hej, teraz neriešim, či je to táto vládna koalícia alebo v budúcnosti iná, je tam tá závislosť, minimálne finančná a tak ďalej, čiže toto môže byť jeden z problémov. A druhý z problémov je naozaj ako etická komisia, v tejto chvíli vnímam, je tam riziko nejakého typu nátlaku na vlastne zamestnancov RTVS vzhľadom na tie právomoci, ktoré tá etická komisia má mať. Ja si myslím, že ten dnešný model, ktorý aj vnútri RTVS je nastavený, možno nie je úplne ideálny, ale nemyslím si, že by nebol dostatočný.*

**Moderátorka:** *K tomu sa dostanem, ale pán Zmeček, poslanec SNS Karol Farkašovský dnes na margo etickej komisie v rozprave k zákonu povedal, že etická komisia bude v konečnom dôsledku posudzovať a nastavovať štandardy pre redaktorov, či už v tvorivom procese, ale aj v procese bežného občianskeho života. Opäť tá otázka, potrebujú novinári niečo takéto, a kde je tá hranica medzi tým profesionálnym životom a tým súkromným životom, čo si môže napríklad novinár dovoliť na sociálnej sieti?*

**A. Zmeček:** *Tak, to je veľa otázok naraz. To čo spomínal pán poslanec Farkašovský si naozaj neviem predstaviť. Tu, kde by, by išlo o nejakú inštanciu, ktorá bude ešte hádam nad zákonom, pretože sú nejaké písané pravidlá, nepísané, potom nejaké spoločenské dohody, k tomu ešte povedzme viera a, a, a rôzne iné nástroje sociálneho spolužitia. To, čo si novinár môže dovoliť v súkromnom živote a, a nemôže si dovoliť povedzme v kontexte so svojou prácou, je jednak celkom dobre vymedzené v existujúcej legislatíve, to máme zákon o mediálnych službách, teraz tu máme aj niečo, čo sa volá Digital services act, to je taká nová legislatíva Európskej únie, ktorá je u nás platná bez ohľadu na to, že sme ju ešte dôsledne neimplementovali, máme tu teraz zákon o, alebo teda Európsky, Európsky act, akt o, o, o slobode médií, to znamená, tu je dostatok legislatívnych úprav, ktoré to popisujú. To, že, to, že teraz by mal niekto, etika, veľmi zjednodušene povedané, by hovorila o tom, čo je dobré, zlé, čo je náležité, nenáležité, etika naozaj nie je to, že vznikne nejaký receptis, nejaký receptár, a teraz niekto bude odškrtať, ako ten či onen zamestnanec televízie, redaktor, dramaturg alebo, ja neviem, režisér sa správal, to je, to, to tam naozaj nepatrí. To, že, to, že všeobecne chápaný profesionálny étos, aj taký ľudský étos, ktorý samozrejme zahŕňa množstvo pravidiel, ktorú z tej spoločnosti implicitne platné, existuje, to je v poriadku, ale to sa jednoducho takto naozaj nedá implementovať a už vôbec to zrejme nepatrí do zákona. Tam musí byť veľmi jednoznačne povedané, kto je za to zodpovedný za to, že tá inštitúcia funguje v súlade so zákonnými predstavami, ale hlavne aj, viete, ešte tie verejnoprávne médiá alebo médiá verejnej služby vznikajú akosi z vôle, z vôle ľudí, z vôle národa, ono to tak nejak je, to nie sú štátne médiá. Tu nemá niekto ex katedra, teda spoza zeleného stola, vykonávať nad tým akýsi veľmi jasne vymedzený dohľad. Nie je to hokejový zápas, je to proste niečo, čo vzniká v spoločenskom priestore a vyžaduje si to spoločenskú diskusiu, akýsi spoločenský názor na to, čo je pluralita a čo je teda náležité a nenáležité, dobré alebo zlé. A už ani nehovorím o samoregulácii, veľa európskej legislatívy je teraz postavené na tom, že, že, že je vyžadovaná samoregulácia, alebo mnohé tie veci sa inak, ako nejakou reguláciou, ktorú, ktorú medzi sebou vykonávajú rôzni aktéri pôsobiaci v tom prostredí, ani nedá vykonať. Jednoducho, vy ju neviete, špeciálne teraz v období nových sociálnych médií a iného šírenia mediálnych služieb, sa nedá dosiahnuť akousi prísnu reguláciu.*

**Moderátorka:** *A pán Kollár, Etický kódex vlastne RTVS má od roku 2018, kedy ho podpísal ešte bývalý generálny riaditeľ pán Rezník, a vlastne, ak novinár RTVS nejakým spôsobom vystupuje na sociálnej sieti a nie je jasné z obsahu textu, že sú to jeho myšlienky, tak samozrejme musí napísať, že je to jeho vyjadrenie a nie je to stanovisko RTVS. Ak ale novinár nejakým spôsobom poruší nejakú etiku, tak kto*

o tom vlastne v dnešnom systéme našich médií rozhodne, je to napríklad Rada pre vysielanie a retransmisiu, ktorá povie, že povie, urobili ste niečo zle?

**M. Kollár:** Pozrite sa, jedna vec je, ak naozaj poruší zákon o vysielaní, vtedy to rieši regulačný orgán, pokiaľ sa nejakým spôsobom ako, v úvodzovkách, súkromná osoba správa na sociálnych sieťach a poruší povedzme etický kódex ako interný dokument, tak v tej chvíli je to naozaj zodpovednosť a právomoc vedenia RTVS to riešiť. Je to úplne pochopiteľné, je pochopiteľné a logické, že zamestnanci verejnoprávneho média sa majú, aj povedzme, že mimo pracovného času, správať tak, aby nepoškodzovali dobré meno toho média. Podobný, aj keď sa to netýka zamestnanca ale, paradoxne, člena rady Českej televízie, v týchto dňoch riešia v Českej republike, keďže jeden z členov rady sa naozaj správal spôsobom, ktorý dehonestuje tú inštitúciu, a v tejto chvíli ho rieši akoby český parlament, čiže ja si myslím, že tento mechanizmus interný je, je v tejto fáze dostatočný. Ja som od, za dobu platnosti tohto etického kódexu, priznám sa, že nezaznamenal nejaké zásadné vybočenie redaktorov alebo zamestnancov RTVS také, ktoré by sa stalo akoby predmetom nejakej že širšej spoločenskej diskusie, ale v kontexte širšej spoločenskej diskusie toho, čo hovoril pán Zmeček, v súvislosti so, s diskusiou vlastne akoby občanov o RTVS, aj, aj toto je dôkaz, že tí, ktorí predkladajú tento zákon, nerozumejú rozdielu medzi štátnym médiom a médiom verejnej služby, pretože takýto vážny legislatívny zásah do fungovania médií verejnej služby, že zanikne jedno médium, vznikne druhé sa naozaj deje po dlhšej aj odbornej aj celospoločenskej diskusii. Bol som aj ja, aj Andrej Zmeček pri x návrhoch mediálnej legislatívy, nikdy to nevznikalo takýmto spôsobom bez diskusie.

**Moderátorka:** Práve na margo tohto, napríklad pani ministerka dnes povedala v rozprave, že verejnoprávne médiá sa zvýšenou pluralitou odlišia od komerčných aj iných médií hlavného prúdu. Čo sú vlastne komerčné médiá hlavného prúdu, ako si to vy vysvetľujete, a nelíši sa RTVS od tej komercie už dnes?

**M. Kollár:** Budem úprimný, ja som čítal tú dôvodovú správu odpredu odzadu. 25 rokov sa pohybujem okolo médií, nielen médií verejnej služby, okolo mediálnej legislatívy, spolupracoval som s tromi ministrami kultúry, to je taká znôška nič nehovoriacich floskúl a účelového zdôvodňovania nutnosti predložiť ten nový zákon. Tým vetám podľa mňa možno rozumie pani ministerka alebo predkladatelia a asi im nerozumie väčšina mediálnych expertov, čo tým chceli povedať, okrem toho, že účelovo zdôvodňujú, prečo treba zrušiť RTVS a také tie médiá hlavného prúdu, väčšiu pluralitu a podobne. Pokiaľ by RTVS vo svojom vysielaní porušovala tieto princípy, ktoré má napísané v zákone, nepochybne by ich riešila nielen Rada RTVS, ale aj regulačný orgán. Čiže, považujem to za účelové a priznám sa, že ja tej argumentácii akoby že vecne nerozumiem. Navyše, žiadne z tých konštatovaní, ktorými zdôvodňujú potrebu nového zákona, nie je podložené faktami, a posledná poznámka, z hľadiska úloh, poslania, obsahu vysielania je ten zákon od slova do slova odpísaný od toho súčasného, čiže tam sa nemení nič.

**Moderátorka:** Možno viac k tomu povedal opäť Karol Farkašovský, ktorý teda vyhlásil, že RTVS bola v rokoch 2020 až 2023 servilná voči vtedajšej vláde a vysielala covidovú propagandu. Taktiež tvrdí, že RTVS neprípúšťa iný názor a nie je v stave sebareflexie. Aké názory majú teda v RTVS alebo vo verejnoprávnom médiu priestor, kde je hranica toho, čo môže verejnoprávna televízia alebo teda rozhlas vôbec odvysielať?

**A. Zmeček:** Ja som bol vtedy, mimochodom, členom Rady pre vtedy vysielanie a retransmisiu, potom Rady pre mediálne služby. Tie hranice sú úplne jasne určené, jednoducho tam, nakoniec tá rada ešte v sebe má ten kľúč, že sú tam akoby nominanti z rôznych období vývoja spoločnosti, vývoja parlamentného, vývoja koaličného, alebo teda toho politického líderstva v krajine, a jednoducho veľmi jednoznačne pri tých posudzovaniach správania sa k RTVS v čase koronakrízy tá rada prišla na to, že to reportovanie bolo v rámci možností a v rámci toho, čo tá televízia mala k dispozícii, bolo korektné a v súlade so zákonom. Jednoducho, teraz hľadať akoby nejaké iné možnosti, akým iným spôsobom by sa dalo nazerať na to vysielanie, nie je to veľmi ani možné, to vysielanie bolo vykonávané v nejakom stave legislatívy, v stave financovania, mimochodom, tej televízie. Je veľmi ťažké o tom hovoriť, keď tá televízia je, ja neviem, 20 rokov absolútne podfinancovaná. To, to, akým spôsobom sa tu u nás vyvíjali poplatky za, za služby verejnoprávneho rozhlasu a televízie je, je nepochopiteľné, ani to, akým spôsobom politické elity, a to teda z rôznych, by som povedal, politických kútov, vlastne na to nazerali. Tak jednoducho tá televízia a rozhlas práve robili, podľa mojej mienky, podľa mienky teda toho kompetentného orgánu, voleného mimochodom parlamentom, robili to, čo v tom stave robiť mohli.

*Domnievam sa, že teraz na to nazerať a skúmať, že či malo byť tam, či onam viacej plurality, ale to, ako hovorím, nielenže ex katedra alebo so svojim akoby, so svojim praktickým rozumom, tak by to nazval Kant, tak so svojim praktickým rozumom na to môže nazerať ktokoľvek ako chce, ale verejnoprávna televízia nie je akosi z princípu na to určená, aby reflektovala názory politikov, jednoducho si ju zriaďuje národ, občania krajiny, ktorá chce, aby mala niečo, čo je od politiky pokiaľ možno nezávisle do tej miery, aby to mohlo byť naozaj pluralitné a nereprezentovalo len jeden politický názor.*

**Moderátorka:** *Pán Kollár, pokojne doplňte, ale možno ešte podotázka. Mali by dostať vo verejnoprávnom médiu priestor aj informácie, ktoré možno vieme zosmiešniť, prípadne ich vieme vyvrátiť podloženými faktami, ktoré sú jasne overené?*

**M. Kollár:** *No, otázka, či sa bavíme o informáciách alebo názoroch, lebo keď si len pozriete, a teraz 10 sekúnd zacitujem aj z toho návrhu zákona, ktorý, ktorý len kopíruje súčasný zákon o RTVS, aké má mať parametre tá programová služba, ktorú má už budúca STVR poskytovať, „má poskytovať neustranné overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie“. Jednoducho, neviem si predstaviť, takto, že keď poprieme celosvetový konsenzus na základných výsledkoch vedeckého poznania ľudstva nazhromaždených za 21 storočí a, a ďalšie storočia pred Kristom, tak jednoducho v tej chvíli sa nám rozsype spoločnosť akoby pod rukami, to znamená, myslieť si, samozrejme, priestor na diskusiu rôznych názorových prúdov je povinnosť zákona, aj to RTVS robí, treba si len pozrieť programovú štruktúru, treba si pozrieť jednotlivé relácie, ale myslieť si, že v tejto chvíli sa má otvoriť priestor, ani nie, že u verejnoprávneho, ale akéhokoľvek vysielateľa, ktorý vysiela zo zákona alebo na základe licencie, pre názory, že Zem je plochá, to si myslím, že je absolútne za čiarou. Neprispeje to k ďalšej veci, ktorú má RTVS napísanú v zákone, to znamená, že „utvára podmienky na spoločenskú dohodu“, to neprinesie spoločenskú dohodu, ale naopak, rozbije aj zvyšky súdržnosti spoločnosti, čiže nie, toto je naozaj za čiarou, popierať základný vedecký konsenzus a tváriť sa, že sa tu dá diskutovať o všetkom, ako teraz čo, budem tu mať astronauta, ktorý bude diskutovať s popieračom toho, že Zem je guľatá, o čom budú diskutovať?*

**Moderátorka:** *Dobre, ale tie komentáre iné, ktoré možno idú proti tomu hlavnému prúdu, ako to mnohí politici hovoria, by mali odznievať vo verejnoprávnom médiu?*

**M. Kollár:** *Ale, ale čo je hlavný prúd, veď keď si pozriete vysielenie RTVS, Markízy, JOJ-ky, TA3-ky, tak v tých, vo všetkých televíziách jednoducho nájdete diskusie, ktoré, v ktorých máte naozaj názorových oponentov, či sú to diskusie politické alebo sú to diskusie spoločenské alebo sú to diskusie o nejaký akoby vedeckých témach, RTVS to má ešte aj tak, že aj má samostatné relácie povedzme jedným smerom, iným smerom orientované, čiže opakujem, považujem to za účelový argument, ktorý možno má odstrániť, v úvodzovkách, časť tých médií toho, ako to oni volajú, hlavného prúdu, a vytvoriť ešte väčší priestor pre konšpiračné médiá, ale ako už dnes zaznelo aj vo vysielení RTVS, a poviem to veľmi krátko, tie dáta ukazujú, že keď nastane nejaký, ká ruptúra spoločenská, napríklad, ako bol atentát na pána premiéra, tak tí ľudia sa v drvivej väčšine utiekajú k informáciám a správam práve týchto médií, či to je verejnoprávne médium alebo súkromné médiá, ktoré vysielať naozaj zo zákona, na základe licencie, s nejakou redakčnou politikou, s editormi a tak ďalej, čiže, vo finále sú toto tie médiá, od ktorých tí ľudia v tých zlomových situáciách idú a čerpajú tam tie informácie.*

**Moderátorka:** *Pán Zmeček, vy ste spomenuli ešte jednu dôležitú vec a to je financovanie RTVS. Vieme, že dlhodobo je verejnoprávne médium finančne poddimenzované. Ak teda máme mať nový zákon, mal by myslieť aj na toto a ako by mal teda vyzeráť?*

**A. Zmeček:** *Mal by v mojom ponímaní sveta na to myslieť predovšetkým, jednoducho, keď, keď sa občania tejto republiky nejakým spôsobom zhodnú na tom, že takéto médiá potrebujú, na čo sa dlhodobo zhodujú a, nechcem tu už teraz od 89-teho nejak spätne rekapitulovať, ale kto, nikto zatiaľ takúto zrodu nespochybnil, tak to financovanie je veľmi dôležité. Jednoducho, tá finančná stabilita predpokladá alebo je predpokladom redakčnej nejakej slobody, schopnosti robiť investigatívnu žurnalistiku, zložitejšie formáty, vytvárať obsahy a naozaj to je hlavnou úlohou média verejnej služby, vykonávať predovšetkým tie aktivity, ktoré naozaj povedzme tie komerčné médiá z povahy vecí vykonávať nemusia alebo nie je to pre ne komerčne výhodné. Jednoducho tie vznikajú za účelom dosahovania zisku, médium verejnej služby vzniká naozaj preto, aby sa v spoločnosti podporovala jednak zdravá nejaká schopnosť informovať sa o tom, čo sa deje a zároveň vytvárať naozaj to, čo spomenul aj Miro Kollár a to je, to je tá schopnosť vytvárať, čo je teraz veľmi dôležité, ten spoločenský*

konsenzus, čo je jednoducho dobré a zlé, čo je pre tú spoločnosť naozaj vhodné prežívať alebo nie. A ja si myslím, že spoločnosť, súvisí to trochu aj s celým s tou oblasťou kultúry, jednoducho by na tomto šetriť nemala, je to veľmi krátkozraké. Mentálny stav alebo mentálne zdravie spoločnosti je dlhodobovo ovplyvňované tým, aké, aké veci na ňu pôsobia aj, aj, by som povedal, viditeľne aj neviditeľné aj podvedomo, a jednoducho, to je pôsobenie za desaťročia. Áno, je, nie je vhodné šetriť na médiách verejnej služby, nie je vhodné šetriť ani na kultúre a umení, a nie je vhodné ani to preregulovať, naopak, to sú práve tie oblasti ľudskej činnosti, ľudských aktivít, sociálnych aktivít, ktoré by mali, s ktorými sa mali stanoviť isté rámce, a oni by sa, pokiaľ možno, v nich, v rámci nejakých zákonných limitov, mali pohybovať slobodne. To znamená, áno, považujem to za podmienku, bez ktorej to nejde, bez dobrého financovania, a to teda ešte poviem, nielen v otázke objemov, ale aj otázky spôsobu samozrejme, ten spôsob by mal byť taký, aby jednoducho nebolo možné priamo politicky tým financovaním ovplyvňovať to, čo sa v médiách verejnej služby deje. A toto jednoducho ten zákon nerieši a, a to je problém.

**Moderátorka:** Pán Kollár, doplňte, ale ešte podotázka v krátkosti. Vy ste zažili, keď sa práve spájal Slovenský rozhlas a Slovenská televízia do jednej inštitúcie a to RTVS. V čom bol vtedy rozdiel?

**M. Kollár:** Dve krátke poznámky k financovaniu. Ja som dlhé roky bol na strane STV, potom RTVS, pár rokov som bol aj na strane politiky, a musím skonštatovať, naozaj 30 rokov politickej elity zlyhávajú v tom, že všetci rozprávajú ako chcú BBC alebo aspoň Českú televíziu, ale nikdy nenastavili financovanie adekvátne tomu. Viete, napíšeme vám do zákona, čo máte robiť, to sa dá oceniť, koľko to stojí, ale nikdy ste k tomu nedostali tie peniaze, aby ste to v reále v dobrej kvalite mohli robiť, a vždy to je také prežívanie ako sa dá. Tento zákon napriek tomu, že v dôvodovej správe sa hovorí, že jeden z hlavných dôvodov prečo ho predkladajú, je vyriešenie financovania, to nerieši. V minulom volebnom období, už nebudem hodnotiť, či to bolo múdre, nemúdre, nebolo to múdre zrušiť koncesionárske poplatky alebo tie poplatky, ktoré platila verejnosť, a nahradiť to podielom z HDP, ale bolo to 17 percent, po voľbách bol znížený ten podiel na 12, a tento zákon to fixuje na 12 percent HDP. Necháva tam ten priestor možno na zmluvu so štátom, možno chcú hýbať s reklamou, jednoducho, ak chceli pomôcť financovaniu, tak tá výška mala byť nastavená tak, aby to bolo nespochybniteľné. A teraz k tomu spájaniu, otvorene hovorím, bol som pri tom, bol som aj prvý predseda rady potom, bolo to rovnako divoký a nie veľmi zodpovedný proces, ktoré ale vyplýval z vtedajšieho stavu najmä Slovenskej televízie a dávalo to aj nejakú logiku z hľadiska spájania, technologického spájania novinárskych činností. Dneska vidíte, že dneska naozaj obraz, zvuk je, je všetko jedno, ale takisto to bol proces, keď nás pán Krajcer zavolať v prvej polovici októbra, že chce, má taký plán spájať médiá k 1. januáru, že fajn, máme na to rok a štvrt' a on povedal, že už 2011, čiže za 80 dní sa napísal zákon, prehnal Národnou radou, pripravilo sa 3000 právnych krokov, ktoré bolo treba spraviť, ktoré vyplývali zo spojenia toho média. Čiže nie je to jednoduchý proces. Ak v dnešnom návrhu zákona, predpokladám, že tam bude smerovať aj ten, tie, pozmeňovák Hlasu, ak je v dnešnom návrhu zákona napísané, že nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia, je to, to mohol napísať len niekto, kto v živote nikdy nič neriadil a nevie, koľko rôznych administratívnych, právnych, ekonomických procesov je s tým spojených.

**Moderátorka:** A práve na to sa budeme aj zajtra pýtať zástupcov koalície, ale aj opozície. Páni, ja vám veľmi pekne ďakujem, že ste sa obaja zapojili do nášho vysielania a prajem obom ešte pekný zvyšok večera.

**M. Kollár:** Ďakujem, pekný večer.

**Moderátorka:** Dovidenia.

**A. Zmeček:** Ďakujem pekne za pozvanie, pekný večer všetkým.

20:48:16 – V programe nasledoval príspevok Laureáti novinárskych cien 2023.

21:00 – Koniec programu Komentáre dňa.

21:00 – Program Správy:24.

21:05 – Koniec záznamu.